

zaaknummer 2012 T 794(2)

Datum beslissing 17 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. R. Hebly, advocaat te Amersfoort.

tegen:

wijlen **broeder [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen
Bleijerheide.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 december 2012.

Er is geen inhoudelijke reactie op het klaagschrift ontvangen.

Op 26 juni 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Hebly voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager stelt dat hij in de periode van 1953 tot 1957 seksueel is misbruikt door aangeklaagde op het [internaat] te [plaats]. Ter zitting heeft klager nader verklaard dat het ook mogelijk is dat hij pas in 1954 op het internaat kwam.

De ouders van klager hadden besloten klager naar het internaat te sturen, omdat de moeder van klager ernstig ziek was en vader elke dag in de winkel moest werken. Klager was de jongste in het gezin. Aangeklaagde was werkzaam als broeder op het internaat, waar hij onder andere was belast met het toezicht houden bij het douchen.

Het misbruik vond plaats tijdens en na het douchen. Tijdens het controleren of de jongens zich goed hadden gedoucht, leek aangeklaagde eigenlijk slechts oog te hebben voor het geslachtsdeel van de jongens. Zo ook bij klager. Aangeklaagde betastte het geslachtsdeel van klager en rook er soms aan. Klager was bang dat aangeklaagde in zijn geslachtsdeel zou

bijten. Door de fixatie van aangeklaagde op het geslachtsdeel, waste klager tijdens het douchen alleen dat deel van zijn lichaam nog, zodat hij snel weg kon. Andere jongens deden hetzelfde. De zogenaamde controle werd altijd uitgevoerd.

Klager stelt dat aangeklaagde de wacht afwisselde met een andere broeder, die na het douchen de jongens misbruikte. Klager heeft tegen deze pater afzonderlijk een klacht ingediend.

De seksueel getinte handelingen vonden ongeveer twee maal per week plaats, namelijk elke keer dat de jongens moesten douchen. Bij klager heeft het misbruik ongeveer drie jaar geduurd, totdat klager naar de ULO ging en er geen begeleiding meer was bij het douchen.

2.2 Tijdens de internaat tijd heeft klager nooit met andere jongens gesproken over hetgeen hun allen overkwam. Dat maakte de situatie voor klager eenzaam en beangstigend. Vanaf het begin vond klager de gedragingen van aangeklaagde vreemd, maar hij heeft er pas later invulling aan gegeven.

Ook in zijn latere leven heeft klager gezwegen. Pas dertig jaar na het misbruik heeft klager hierover gesproken met zijn partner. Omdat deze partner is overleden, is het niet mogelijk om een verklaring over te leggen.

Pas toen er in verschillende media werd gesproken over het misbruik binnen de R.-K. Kerk, heeft klager zijn ervaringen kunnen delen. Klager kan niet goed aangeven wat de gevolgen van het misbruik voor zijn latere leven zijn geweest.

2.3 Klager wenst erkenning voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan en hij hoopt dat seksueel misbruik in de toekomst kan worden voorkomen. Daarnaast verzoekt klager zijn klacht gegrond te verklaren, zodat hij zijn recht op compensatie te gelde kan maken.

2.4 Klager heeft steunbewijs overgelegd. Klager voert aan dat uit het formulier van de heer [naam] blijkt dat ook hij een klacht heeft ingediend tegen onder andere aangeklaagde en dat er op het internaat een sfeer van misbruik heerste. Ook uit het formulier van de heer [naam] moge blijken dat deze tegen achttien broeders van het internaat een klacht heeft ingediend, waaronder ook aangeklaagde.

Klager heeft daarnaast verschillende uittreksels van de website van [naam] bijgevoegd. Deze getuigen, volgens klager, allen dat aangeklaagde een van de broeders is geweest die zich structureel schuldig heeft gemaakt aan het misbruiken van jongens die op het internaat woonden.

3. Het verweer

Nu de Congregatie van de Broeders Franciscanen Bleijerheide in 2003 is opgeheven en ook geen rechtsopvolger (in Nederland) heeft, is geen verweer gevoerd.

4. De beoordeling

4.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. De Klachtencommissie is van oordeel dat het **iedere** keer betasten van het geslachtsdeel van klager na **elke** douchebeurt van klager niet past bij de taak van een toezichthouder en ook niet gezien kan worden als een maatregel van hygiënische aard. Deze handeling wordt door een buitenstaander objectief en redelijkerwijs geduid als ongewenste, seksueel getinte handeling en moet derhalve worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. De Klachtencommissie dient dan ook te oordelen of de gedragingen, zoals in de klacht omschreven, aannemelijk worden geacht.

De Klachtencommissie heeft bij haar advies het volgende in aanmerking genomen.

Naar het oordeel van de Klachtencommissie heeft klager zijn verhaal op authentieke wijze en met details verteld. Zo heeft klager ter zitting nog eens aangegeven dat aangeklaagde altijd zwiggend in het gesloten douchehokje kwam, het geslachtsdeel van klager beet pakte en deze alle kanten op draaide.

Daarnaast vindt de klachtencommissie voor de door klager aangedragen feiten voldoende steunbewijs in de diverse –reeds gegrond verklaarde- klachten jegens aangeklaagde wegens seksueel misbruik. Deze zaken zijn bij de Klachtencommissie bekend onder de nummers:

- 2011 T 292 [naam]: aangeklaagde was opzichter op de slaapzaal; regelmatig werd klager meegenomen en onzedelijk betast, waarbij aangeklaagde ook onder zijn eigen pij tastte;
- 2011 T 585 [naam]: soortgelijke seksueel getinte handelingen tijdens het douchen als door klager aangegeven, en daarnaast ook het zogenaamde ‘straffen’ door aangeklaagde en daarna weer aaien, waarbij aangeklaagde de geslachtsdelen van klager betastte;
- 2012 T 775 [naam]: aangeklaagde kwam altijd kijken tijdens de douchebeurt en zijn geslachtsorgaan werd aan een extra inspectiebeurt onderworpen, maar klager werd ook getroost omdat hij veel last had van heimwee, welke troost langzaam overging in contact van seksuele aard.

Ten slotte neemt de Klachtencommissie de verklaring van de heer [naam] in aanmerking, waarin hij op 28 januari 2012 verklaart, dat ook hij door aangeklaagde veelvuldig aan zijn geslachtsdeel werd bevoeld na het douchen en dat hij daarnaast ook midden in de nacht werd wakker gemaakt om zogenaamd gestraft en getroost te worden.

Nu de verklaring van klager gesteund wordt door ander bewijs, op grond waarvan het aannemelijk is geworden, dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik, acht de Klachtencommissie aannemelijk dat klager gedurende ongeveer drie jaar door aangeklaagde minstens twee maal per week is betast aan zijn geslachtsdeel gedurende of na het douchen. In het door klager overgelegde steunbewijs is overigens sprake van nog verdergaand seksueel misbruik door aangeklaagde.

4.4 Het behoeft geen betoog dat aangeklaagde misbruik heeft gemaakt van zijn gezag en dat het seksueel misbruik plaats heeft gevonden in een relatie met een jonge jongen, die

afhankelijk van hem was en waarover hij het gezag had. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan, kunnen wellicht bijdragen aan vermindering van dat leed.

4.5 Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks tot de Compensatiecommissie wenden.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 17 juli 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden.

Aangezien zich in dezen geen overste heeft gesteld als kerkelijk gezagsdrager, wordt dit advies niet uitgebracht aan een overste. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een overste wenden tot de Compensatiecommissie.